

H.M. Kong Frederik X's tale ved gallamiddag på Det Kongelige Slott

Taler

H.M. Kong Frederik X
Konge af Danmark

Dato

14. maj 2024

Sted

Det Kongelige Slott,
Slottsplassen 1, 0010 Oslo,
Norge

Deres Majestæter, Deres Kongelige Højheder, statsminister, stortingspræsident, højesteretsjustitiarius, regering, mine damer og herrer.

Dronning Mary og jeg har set meget frem til at besøge den norske kongefamilie, det norske folk og den norske hovedstad.

Norge og Sverige er de naturlige førstevalg, når et nyt dansk regentpar lægger fra land. Vi besøger jer, der står os nærmest, først.

Tak for de venlige ord og den varme velkomst på denne smukke forårsdag bare tre dage før Norges festlige nationaldag og i året, hvor Oslo fylder 400 år.

Årsdage eller ej er det altid dejligt at besøge Norge. Det er som at rejse ud og finde hjem. Vores slægtskab fornægter sig ikke, og danskere og nordmænd forstår hinanden.

Vi taler samme sprog – bogstaveligt og i overført betydning. Og vi er aldrig på fremmed grund, når vi mødes – om det sker på dansk eller norsk jord.

Eller fjeld for den sags skyld. For danskere valfarter år efter år til Norge for at stå på ski, og i uge 7 høres ofte mere dansk end norsk på mange løjper. Den smukke og vilde norske natur drager danskere som nordmænd, og vi er som jer altid friske på en udfordring i det fri.

For min egen del husker jeg tydeligt 'Birkebeinerrennet' som en stor naturoplevelse og en personlig sejr – også selv om jeg måtte se mig slået på tid af Kronprins Haakon to år i træk og tilmed høre på, at hans ski manglede

”smøring”.

Trods afstand på 'Birkebeineren' er vores to nationer karakteriseret ved et tæt parløb. Familiære og venskabelige bånd binder vores lande sammen på kryds og tværs gennem generationer. I nyere tid har også tv-serier som SKAM om livet på Nissen Gymnasium bragt især vores unge sammen foran skærmene. Der er sket en del siden Fleksnes.

Norge er noget nær nordisk mester i ungdomsserier, og i dag kender størstedelen af danske unge betydningen af ”tuller du?” og ”serr?”. Prins Sverre Magnus og Kronprins Christian afslutter deres gymnasietid til sommer, for også i næste led følges vores familier ad. Det skal nok blive festligt.

At ankomme til Oslo på Dannebrog var ikke alene festligt, men historisk. Vores to lande er stolte søfartsnationer med havnebyer som hovedstæder. I Norge og Danmark er der aldrig langt til kysten, og vi havde i mange år lettere ved at komme frem til vands end til lands.

Havet var og er en kæmpe ressource. Både i Oslo og i København blomstrer havnemiljøet, og beboere er ved, i eller på vandet på alle årstider i Oslo Fjord og Københavns Havn.

Men lige så livgivende vandet er, lige så udfordrende kan det være i en tid, hvor klimaet ændrer sig, og vandstanden stiger. Vi har brug for løsninger, der skærmer for vandet uden at afskære os fra det.

Her udmærker vores to hovedstæder sig med ny bæredygtig arkitektur og grønne byrum.

Vannkunsten Bjørvika er et eksempel på et prisvindende dansk-norsk samarbejde, hvor natur, fjeld og skærgård har inspireret udformning og valg af materialer. En historisk del af Oslo er forvandlet til et moderne åndehul.

Mary og jeg ser frem til at opleve Østmarka og byudviklingen her i Oslo i morgen og på egen krop mærke den ro og velvære, naturen bibringer byens puls. Vores hovedstæder har meget til fælles, og gode løsninger i den ene by kan som regel bruges i den anden – og længere endnu. Nye veje til grøn omstilling er nødvendige for os og for verden omkring os.

I Norden har vi sat os for at gå foran og blive verdens mest bæredygtige og integrerede region i år 2030. Det er ambitiøst og kommer ikke af sig selv. Det vil kræve ændringer i vores produktion og en større bevidsthed om at sikre balancen mellem brug af og bevaring af naturens ressourcer. Men hvis nogen har forudsætningerne for at lykkes, er det os.

Nogle af de forudsætninger skabes allerede nu på MiNaLab i Oslo Science City, som vi besøgte i dag. Udviklingen inden for mikro- og nanoteknologi går hurtigt, og potentialet er lovende.

På laboratorierne skræddersys som eksempel materialer, der kan gøre solceller langt mere energieffektive i fremtiden. Jo mindre energitab, jo bedre energiudvinding og des mere energi per solstråle.

Teknologiske fremskridt er afgørende for vores 2030-målsætning, og vores mulighed for at lykkes øges, når det bedste fra begge vores lande bringes i spil på laboratorierne.

Det var nærmest, som om solen allerede varmede lidt ekstra, efter samarbejdsaftalen om kvanteteknologi mellem Oslo Universitet og Niels Bohr Institutet blev underskrevet tidligere i dag.

For kvanteteknologi er en superkraft, når det gælder udvikling inden for grøn omstilling, udvikling af ny medicin samt forsvar og sikkerhed.

Vi har brug for hinanden. Det mærker vi særligt i tider med uro og usikkerhed i Europa. Norge og Danmark har stået skulder ved skulder i NATO siden 1949. I dag, 75 år senere, står vi her stadig, men nu med resten af Norden ved vores side.

Med Finland og Sveriges medlemskab af NATO er vi samlet i én og samme forsvarsalliance. Det styrker Norden, og det styrker Europa.

Europas virkelighed er forandret. Ruslands angreb på Ukraine er et ulykkeligt bevis på, at fred og frihed aldrig kan tages for givet. Krigen er tilbage på vores kontinent.

Vi havde helst været den foruden, men vi ser den i øjnene ved at opruste, sende

våben til fronten og rykke sammen med ligesindede.

Danmark og Norge er om nogen ligesindede. Historisk har det i lange perioder slet ikke givet mening at skelne mellem at være norsk og at være dansk. Tag bare Ludvig Holberg, Nordens Molière, der var født i Bergen og flyttede til København for at studere. Han var 1700-tallets helt store dansk-norske forfatter og blev læst selv uden for rigsfællesskabets grænser.

Han satte sit præg på begge vores lande med komedier og satire og banede vejen for den frie samfundsdebat, der kendetegner vores nationer i dag.

I en tid med accelererende misinformation skal vi som Holberg insistere på den demokratiske samtale og på oplysning i kampen for det, vi tror på.

Deres Majestæt, kære Harald.

”Alt for Norge” er dit valgsprog, som det var din fars og din farfars. Tre ord, der slår tre generationers dedikation fast. Du har om nogen taget ordene på dig. Du har givet alt, og når der ikke var mere at give af, har Kronprins Haakon og resten af din familie trådt til. Jeres sammenhold har betydet det hele i en svær tid.

I årtier har du regeret side om side med min mor, Hendes Majestæt Dronning Margrethe 2., og jeg ved, at I begge har sat stor pris på jeres parløb. For mig er det en helt særlig glæde at kunne stå her i dag og samtidig sende de varmeste hilsner fra min mor.

Deres Majestæter, kære onkel Harald og tante Sonja.

Mary og jeg ser altid frem til at besøge Norge. Vi ’koser oss’ med jer og Kronprinsparret, for vi er ikke alene naboer og kollegaer, men familie og venner.

Vores lande deler værdier, kultur og historie, og de dansk-norske bånd er stærke som få. Mary og jeg vil gøre alt, hvad der står i vores magt, for nu og fremover at værne om alt det, der binder os sammen.

Jeg udbringer en skål for Norge og det norske folk, for det norske Kongehus og for Deres Majestæter Kong Harald og Dronning Sonja med ønsket om lykke og fremgang for begge vores lande.

Kilde

kongehuset.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Festtale, Kongehuset

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/h-m-kong-frederik-x-s-tale-ved-gallamiddag-pa-det-kongelige-slott>